

Verslag van de Commissievergadering gehouden op 16 september 2021 om 19.30 uur in de aula van het Maaswaal College, locatie Veenseweg te Wijchen

Voorzitter: mevr. C.E. Hoogteijling (CDA)

Aanwezig: dhr. R.J.L. Boumans (VVD), dhr. C.K. van Galen (D66), dhr. D.L.W. Herms (Wijchen Lokaal), mevr. H.J. Janssen (Kernachtig Wijchen), dhr. J.P. de Kievit (Groen Sociaal Wijchen), mevr. A.H. Peters-Duits (PvdA), dhr. J.G.F.M. Peters Sengers (CDA), dhr. G. Reichgelt (D66), dhr. W.H.M. Roosenboom (PvdA), dhr. P.M. van 't Schip (Wijchen Lokaal), dhr. P.P. Verbeeten (Kernachtig Wijchen), dhr. M.C.G. van Wanroij (CDA), mevr. J.C. Zijlstra (Kernachtig Wijchen)

Griffie: mevr. M-C Heuvelmans

Genodigden: mevr. M. van Beek (burgemeester), dhr. N.G. Derks (wethouder), dhr. G.W.R. Gerrits (wethouder)

Insprekers: Agendapunt 6: De heer Bergshoeff, mevrouw Bakker (voorzitter bestuur Museum Kasteel Wijchen), mevrouw Cornelissen, de heer Verbeeten, de heer Kokke, de heer Van Zanten, de heer Netten (initiatiefnemer Wijchens Carillon) en de heer Elsinghorst

Notulist: mevr. M. van Wijk

Publiek: ±20 personen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en meldt de spreektijden. Ze geeft aan, dat simultaan een tweede commissievergadering plaatsvindt in de kleine aula van het Maaswaal College.

2. Verslag commissievergadering van 9 juni en 10 juni 2021

De verslagen van de commissievergaderingen van 9 juni en 10 juni 2021 worden gewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen van het college

Wethouder Derks wijst op de afspraak die het college met de raad heeft gemaakt om dat na de zomer een aantal voorstellen inzake de nieuwe Wet inburgering voor te leggen. In september ontvangt de raad een informatienota over de stand van zaken wat betreft de inkoop van het taalaanbod. In november wordt een en ander ter besluitvorming voorgelegd.

Het regionaal mobiliteitsteam is op 16 september gestart en is in het leven geroepen om de gevolgen van corona op de arbeidsmarkt te beperken. De komende maanden houdt spreker de raad op de hoogte van de prestaties van dit team.

4. Vragen aan het college vanuit de Gemeenschappelijke Regelingen

Er zijn geen vragen aan het college over de gemeenschappelijke regelingen.

5. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

6. 52710 Initiatiefvoorstel Kernachtig Wijchen, CDA en Wijchen Lokaal: Carillon Kasteeltoren, beslisnota

De voorzitter leidt de bespreking kort in. In het initiatiefvoorstel - ingediend door de heer Verbeeten (Kernachtig Wijchen), samen met mede-indieners de heer Peters Sengers (CDA) en de heer dhr. L. Herms (Wijchen Lokaal) - wordt het college opgeroepen om nader te onderzoeken of het mogelijk is om een carillon in de toren van het kasteel te plaatsen.

Het college prijst het werk van de Stichting Vrienden van het Carillon, maar raadt het voorstel af. Het college denkt graag mee over alternatieven.

Inspreekreacties

Inspreekreactie 6.a – De heer Bergshoeff

Inspreker meldt dat hij tegen de plaatsing is van een carillon in de toren van het kasteel. Spreker heeft zich georiënteerd op argumenten voor en tegen vooraleer een beslissing te nemen. Doordat hij niet direct aangaf tegenstander te zijn, ging de heer Netten ervanuit, dat hij voorstander is van het voorstel. Dit is volgens spreker ook een bewijs, dat de enquête niet goed is uitgevoerd. De personen die langs de huizen gingen, hebben er belang bij dat men vóór stemt. De opmerking aan de voordeur "u stemt toch wel vóór, want de hele straat is vóór?" getuigt niet van een vrije keuze of een onafhankelijke enquête. De buurt maakt zich grote zorgen om het woongenot. Er zijn ruim zeventig buurtbewoners tegen plaatsing van een carillon.

Op dit moment gaat bijna ieder evenement gepaard met versterkt geluid. Inspreker verwijst naar de kermis, de kasteelfeesten, Carnaval, het pleinfeest, de kunstmarkt, de braderie et cetera. Een groot aantal bewoners kiest hier níét voor. De afgelopen jaren zijn er steeds meer activiteiten bijgekomen. De vraag is eigenlijk waar het ophoudt. Omwonenden kunnen het geluid van een carillon niet ontvluchten; dit in tegenstelling tot de initiatiefnemers.

Inspreker is tegen een carillon in de kasteeltoren waarvan het geluid tot op de markt hoorbaar moet zijn. Ook is spreker tegen een carillon in de kasteeltoren die alleen maar tegenover het kasteel hoorbaar is. Voor de eerste situatie is door de stichting zelf een onderzoek uitgevoerd met een geluidstechnisch expert. Uit dit onderzoek blijkt, dat de geluidsdruk voor omwonenden te hoog is. In de tweede situatie zal de geluidsnorm op de gevel voor omwonenden wellicht niet overschreden worden, maar zou het carillon alleen voor omwonenden overlast bezorgen en geen sfeerverhogende functie hebben op de terrassen en de markt, wat dus wel de bedoeling is van het plan. Volgens de expert is 60 tot 80 dB klokgeluid niet hoorbaar op de markt met volle terrassen, aangezien volle terrassen zo'n 45 tot 50 dB produceren. Om dit te overtreffen, moet het geluid van het carillon de markt zo'n 60 dB zijn. Om dat te bereiken, moet het geluid uit de kasteeltoren met meer dan 100 dB vertrekken. Dit geeft een veel te hoge geluidsdruk op de gevels van omwonenden.

Inspreker kan tijdens de digitale informatiebijeenkomst afbeeldingen laten zien van Europese renaissancekastelen zonder carillon. Het renaissancekasteel Wijchen heeft nooit een carillon gehad.

Inspreker had diens betoog liever niet gehouden, maar door de discussie rondom het carillon is de cohesie onder buurtbewoners verdwenen en is er sprake van polarisatie. Spreker ziet liever dat men zich druk maakt over de verloedering van de kasteeltuin en het stoppen van vandalisme en tegengaan van overlast tot diep midden in de nacht. De overlast van een carillon geldt voor omwonenden de hele dag, zeven dagen in de week.

Inspreekreactie 6.b – Mevrouw Bakker, namens bestuur Museum Kasteel Wij-

chen

Inspreker maakt graag gebruik van de inspraakmogelijkheid tijdens deze commissievergadering, Zowel in het initiatiefvoorstel van Kernachtig Wijchen, het CDA en Wijchen Lokaal, als in het antwoord van het college van B&W, leest spreker dat zorgvuldig met het museum en de museale uitoefening wordt omgegaan. Het Museum Kasteel Wijchen is er niet geheel gerust op.

Er is sinds 2019 veel veranderd voor het museum en het kasteel. De verbouwing en herinrichting is gestart met € 2,6 miljoen subsidie. De gemeente heeft een kasteelcoördinator benoemd. Het doel is het kasteel meer frequent te gebruiken, meer inkomsten hiermee te genereren en een grotere naamsbekendheid te realiseren.

De VVV en het museum gaan samenwerken aan een toeristisch informatiepunt en samen vormen zij het gastheerschap. Het museum heeft vijf medewerkers en honderd vrijwilligers. Anders dan voorheen, gaat het museum zes dagen per week open. Er wordt een uitbreiding naar 15.000 bezoekers per jaar verwacht en er zullen meer lezingen plaatsvinden, maar ook meer rondleidingen, meer groepsbezoeken en meer kinderevenementjes. Tijdens de gesprekstafel ontstond onduidelijkheid over de status van het carillon en de speelduur.

Spreker vraagt - namens het bestuur van Museum Kasteel Wijchen om zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verschaffen over het carillon.

Er bestaat ook onduidelijkheid of het hierbij over vaste tijdstippen gedurende de dag gaat of meer incidenteel gebruik, zoals tijdens feesten. Bij een eventueel onderzoek zou spreker willen vragen, de toekomstige situatie na de verbouwing en herinrichting mee te nemen. Specifiek denkt spreker hierbij aan de glazen overkapping, die als een klankkast zou kunnen werken.

Het bestuur van Museum Kasteel Wijchen verwacht dat zorgvuldig met hen wordt omgegaan in een vervolgtraject.

Inspreekreactie 6.c – Mevrouw Cornelissen

Mevrouw Cornelissen zegt dat het voorstel is ingebracht door vier enthousiaste initiatiefnemers met een specifieke muzieksmaak, die daarvan graag op regelmatige basis zouden willen genieten in hun eigen dorp Wijchen. Wanneer zij in de stemming zijn om een muziekstuk te beluisteren, fietsen zij naar het kasteel of het terras voor een drankje. Zodra ze er genoeg van hebben, fietsen zij naar huis.

Spreker vindt het mooi dat de raad het voor inwoners mogelijk maakt om mee te denken over de vraag hoe hun dorp nog meer verfraaid kan worden. Het lijkt spreker logisch dat bij een ingekomen initiatiefvoorstel van een behoorlijke impact, wordt gestart met een gedegen onderzoek alvorens een mening te vormen, in plaats van draagvlak te laten onderzoeken door de initiatiefnemers zelf om vervolgens daarop een mening te baseren. Ze noemt dit verre van objectief, noch gedegen.

Daarnaast lijkt het spreker logisch, dat het bekostigen van het initiatief door de initiatiefnemers zelf niet mee mag wegen in de beoordeling van het initiatief.

Voorts is het spreker ter ore gekomen, dat de burgemeester en de wethouders de initiatiefnemers al te lang aan het lijntje zouden hebben gehouden, waardoor de raad eigenlijk wel iets móet doen met het voorstel. Ook dit vindt spreker niet het juiste motief voor instemming.

Wat spreker belangrijker lijkt, is om als raad het voorstel te toetsen op elementaire zaken, zoals: is het een waardevolle toevoeging voor het dorp en past het binnen het toekomstperspectief van Wijchen? Is het van toegevoegde waarde voor een breed publiek of alleen voor een hele kleine en specifieke doelgroep?

Daarnaast meent spreker dat directe hinder of overlast voor omwonenden, met een frequent karakter, een zwaardere weging heeft in een uiteindelijke stemming. Het ontne-

men van woongenot leidt tot onvrede, wat vervolgens leidt tot verhuizen. De vraag is, wie dan wél in deze huizen gaat wonen.

Spreker pleit ervoor om niet in te stemmen met het laten uitvoeren van verschillende onderzoeken. Als de raad onvoldoende aanknopingspunten ziet om in te stemmen met het initiatiefvoorstel, dan is het wenselijk om knopen door te hakken en de initiatiefnemers niet langer aan het lijntje te houden.

Inspreekreactie 6.d – De heer Verbeeten, vm. raadslid en wethouder

Inspreker is oud-inwoner van Wijchen en is tot 1991 raadslid en wethouder van het gemeentebestuur geweest. Van afstand heeft spreker een en ander meegekregen over de ideeën om in Wijchen te komen tot oprichting van een carillon. Hij hoopt vanuit onverwachte hoek de inzichten rondom het carillon wat te vergroten. Spreker heeft er zelf geen belang bij en heeft geen aandeel in Eijsbouts Klokkengieterijen.

Er zijn in de wereld weinig landen waar een carillon te horen is. Nederland is op dit terrein één van de koplopers. Een carillon is een muziekinstrument en geen muziekinstallatie. De eigenaar bepaalt hoe vaak, hoe luid en hoe lang een carillon speelt. Een carillon klinkt vaak op het hele uur, meestal overdag. Ook heel gebruikelijk is, dat het carillon speelt direct voorafgaand aan hele uren. Een carillon wordt ook wel ingezet ter verhoging van de feestvreugde, bijvoorbeeld bij een huwelijk.

Het fenomeen van het carillon achtervolgt spreker al jaren. Toen hij achttien werd, ging hij aan het Conservatorium in Utrecht studeren. Chris Bos – stadsbeiaardier van de gemeente Utrecht – was één van zijn hoofdvakleraren. De Domtoren heeft één van de grootste carillons van Nederland. Met hem ging hij regelmatig naar het carillon. Later, toen hij in Sint Anthonis terecht kwam, werd hij opnieuw verrast met een carillon. Spreker heeft hier nooit last van ervaren, ook al stond het instrument naast zijn kantoor.

Rond 2004 kwam spreker in contact met een inwoner uit Oploo, die iets aan zijn dorp wilde nalaten. Dit werd een carillon, dat nu tegenover de kerk in Oploo staat.

Inspreekreactie 6.e – De heer Kokke, aanwonende

Inspreker woont recht tegenover het kasteel. Hij geeft aan, dat het er in de publiciteit op begint te lijken, dat de meerderheid van Wijchenaren tegenstander van een carillon is. Inspreker is geschrokken van een aantal emotionele reacties in de publiciteit, zonder dat hier een rapport van een gerenommeerd akoestisch bureau aan ten grondslag ligt. Ook de brief van het college aan de gemeenteraad heeft spreker met verbazing gelezen. Bekend is, dat de initiatiefgroep de kosten van noodzakelijk onderzoek voor haar rekening neemt. Het college biedt aan, mee te denken over een alternatieve locatie. Spreker vraagt zich af, of dit dan een locatie wordt waar geen mensen wonen.

Spreker geeft als werktuigbouwer aan, dat een carillon geen trillingsproblematiek oplevert. De klokken hangen stil en de slagkracht is instelbaar. Experts hebben tevens aangegeven, dat het beoogde carillon eigenlijk geen carillon is, maar een klokkenspel. Het college ziet – naar mening van inspreker – onnodig problemen, terwijl in veel Nederlandse gebouwen carillons hangen. Naar mening van inspreker, is plaatsing van een carillon “de kers op de taart” van het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer. Spreker stelt voor om een gedegen onderzoek te laten uitvoeren zodat over de feiten geen discussie kan bestaan.

Inspreekreactie 6.f – De heer Van Zanten

Inspreker geeft een korte historische schets over het carillon. Klokken dienen van oudsher als een instrument om de bevolking van een stad bij de tijd te houden, ter kerke te roepen en om alertheid te creëren. Het was een omroepsysteem om vanuit een hoog gelegen en centrale plaats om dringende boodschappen te verspreiden. Voorafgaand

aan de boodschap werden kleinere klokken aangeslagen. Later werden dit akkoorden en daarna melodieën. De hoogste centrale plaats was de kerktoeren. De kerkleiding stond toe om functies aan de klokken toe te voegen, zoals een klokgeluid bij een uitvaart.

Cultureel gezien, is de functie van een carillon simpel: de bevolking informeren over een belangrijke gebeurtenis. Meestal zijn de melodieën eenvoudig omdat de geluiden snel in de ruimte vervormen. Historisch gezien, is de waarde van het carillon groot, zoals bij brand, belegering of een uitbraak van een epidemie. Steeds vaker was het carillon ook nodig om op andere tijdstippen te laten weten dat bijvoorbeeld de stadspoorten over een kwartier sluiten, dat alle open vuren gedoofd moesten worden of dat er een eind kwam aan de markt of een executie. Vervolgens kwamen er andere functies bij, door meer klokken op te hangen.

Het was echter nooit de functie om met een carillon de bevolking te vermaken. Het was niet de bedoeling dat men gewend zou raken aan de tonen en men er steeds minder aandacht aan zou besteden. Wel werd hier en daar getracht de bevolking te verenigen, bijvoorbeeld door een specifiek lied te spelen 'Waar in 't bronsgroen eikenhout 't nachtegaaltje zingt' met als refrein 'Daar is mijn vaderland'; dit was ooit bedoeld als een protest tegen de betutteling van Limburg door de Noordelijke Nederlanden.

In Europa komen veel kasten en burchten voor, maar nooit met een carillon, zij het met één uitzondering in een bekend stripverhaal. Deze uitzondering werd door het comité opgevoerd in repliek op het bezwaar van spreker in de Wegwijs.

Wijchen voldoet niet aan de eisen voor een carillon: het is geen stad, de plaats van het carillon is niet centraal gelegen, negentig procent van de bevolking woont niet in het gebied waar het geluid steeds goed hoorbaar is, de waarschuwingfunctie is ingeruild voor sirenes en een kasteel is per definitie geen plaats voor een carillon. Lopende door het centrum, valt spreker op dat er alleen nog aandacht is voor het geluid uit de oordopjes. Daarbij is bij een carillon ook altijd een uurwerk nodig, terwijl het kasteel geen klok heeft.

Inspreekreactie 6.g – De heer Netten

Inspreker hoort bij het rondtoeren vaker de klanken van een carillon en ervaart dit als vrolijk en gezellig. Hierdoor ontstond het idee voor een carillon in Wijchen. Binnen twee weken waren de nodige toezeggingen om een Wijchens carillon te kunnen realiseren. Dit dankzij vier ondernemers. Ook de gemeente zou participeren.

Een carillon in de kasteeltoren, zal in Wijchen de sfeer en gezelligheid verhogen, zeker nu het kasteel en het centrum door het project Tussen Kasteel en Wijchens Meer beter met elkaar worden verbonden. Bij een carillon moet in Wijchen niet worden gedacht aan het formaat zoals in de Stevenstoren in Nijmegen of in de Domtoren in Utrecht. Het toetaalgewicht van de klokken die men wil aanschaffen, bedraagt 662 kilo. De klokken hangen stil; magneetklepels zorgen voor het geluid. De geluidssterkte kan middels afstellen van de klepels worden gestuurd, zodat de geluidssterkte zo gunstig mogelijk op de omgeving kan worden afgestemd.

Er is meerdere malen gevraagd om een proefopstelling of een rijdend carillon. Om dit persoonlijk te kunnen ervaren, organiseert de initiatiefgroep samen met de stadsbeiaardier op 17 september om 11 uur in en om het carillon van Grave een bijeenkomst waarin men het carillon kan horen en zien.

Het initiatief is inmiddels al meer dan 3,5 jaar oud. Het naar goedkeuring uitgevoerd draagvlakonderzoek onder alle aanwonenden levert overwegend positieve reacties op. Het is voor de initiatiefgroep dan ook moeilijk te begrijpen, dat dit onderzoek door activisme van enkele tegenstanders nu ter discussie wordt gesteld. Het vertrek van burgemeester Verheijen heeft het initiatief geen goed gedaan en heeft wat dit betreft tot een moeizame periode geleid waarin het college steeds meer afhoudend werd, terwijl het carillon een geschenk is aan de gemeente Wijchen.

De initiatiefnemers voelen zich niet meer serieus genomen. Het burgerinitiatief lijkt te stranden op onwil van de burgemeester en wethouders. De initiatiefgroep is echter blij met voorliggend initiatiefvoorstel, dat wellicht door een meerderheid van de gemeenteraad gesteund gaat worden. Met het voorstel wordt ook rechtgedaan aan wat in het rapport 'Bouwstenen en steun in kaart' staat vermeld.

Inspreekreactie 6.h – De heer Elsinghorst

Inspreker woont sinds twintig jaar met veel plezier in Wijchen. In het verleden woonde hij in Hilvarenbeek. Op het Vrijthof in zijn voormalige woonplaats staat een 350 jaar oude Lindeboom, waaronder vroeger de rechtspraak plaatsvond; tevens staat hier een kerk met een 500 jaar oud carillon. De klokken zijn regelmatig aangepast en uitgebreid. Momenteel hangen er vijftig klokken, zijnde evenveel als in de Domtoren. De zwaarste klok weegt 500 kilo. De klokken hangen stil. Inspreker heeft op twee adressen in Hilvarenbeek gewoond, zijnde op 150 en tweehonderd meter op afstand van deze toren. Tot veel plezier van alle inwoners en toeristen, worden gedurende de zomermaanden op acht zondagmiddagen concerten verzorgd door binnenlandse- en buitenlandse beiaardiers. De gemeente Hilvarenbeek is de trotse eigenaar van het carillon. Inspreker heeft nooit één onvertogen woord gehoord over het carillon; wel het omgekeerde.

Inspreker zou het jammer vinden, als de gemeenteraad dit unieke burgerinitiatief "de nek zou omdraaien". Momenteel zijn er 199 carillons in Nederland; in Wijchen zou het 200ste Nederlandse carillon kunnen komen.

Eerste termijn

De heer Verbeeten merkt op, dat het gebruikelijk is dat de indiener van een voorstel eerst het woord voert.

De voorzitter geeft aan, dat de volgorde vooraf met de griffie is afgesproken. De indieners komen als laatste aan het woord, zodat zij kunnen ingaan op vragen vanuit de fracties.

De heer Verbeeten ervaart deze ongebruikelijke volgorde niet als plezierig.

De heer Van Galen dankt de insprekers voor de heldere, maar ook erg verschillende verhalen. Dit illustreert ook dat er in Wijchen geen eensluidende mening bestaat onder de inwoners.

De heer Verbeeten heeft een aantal keer aangegeven, dat het carillon uitstekend past en historisch verantwoord is. Het is echter niet onderzocht. Ook gaf de heer Verbeeten aan, dat het normaal was dat kastelen omstreeks 1600 een carillon bezaten. Dit is historisch gezien, volstrekt onjuist. De heer Verbeeten noemde een aantal voorbeelden, waaronder twee kastelen in Nederland. Dit zijn echter kastelen die in de huidige vorm dateren van omstreeks 1900. Daarnaast werd een Duits kasteel genoemd. De carillons aldaar dateren respectievelijk uit 1915, 1969 en 2014. De uitspraak dat een carillon historisch gezien in een kasteel past, is niet juist.

Volgens de indieners moet het geluid op de markt hoorbaar zijn. Dit is een behoorlijke afstand. Spreker kan niet beoordelen in hoeverre een carillon tot geluidsoverlast leidt. Het is aan indieners om dit te laten onderzoeken. D66 is van mening dat de reacties van omwonenden serieus genomen moeten worden. Het zijn echter veel meningen en weinig feiten. Dit gegeven maakt het lastig om een oordeel te vellen.

Het draagvlakonderzoek is omstreden. Wanneer een draagvlakonderzoek wordt gebaseerd op meningen en niet op feiten, dan geeft men een mening op basis van iets wat niet vaststaat. D66 is van mening dat na de onderzoeken opnieuw een draagvlakonderzoek uitgevoerd moet worden. D66 overweegt dan ook een amendement om het draag-

vlakonderzoek toe te voegen aan het voorstel.

De heer De Kievit zegt dat Groen Sociaal Wijchen tegenstander is. De fractie beschouwt een carillon niet als sfeerverhogend. Het al dan niet instemmen met het voorstel moet echter niet gebeuren op basis van persoonlijke smaak. Het is daarom goed dat er waarschijnlijk een aantal onderzoeken uitgevoerd gaat worden, waaronder ook een tweede draagvlakonderzoek.

Groen Sociaal Wijchen roept op om voorzichtig te werk te gaan voordat door de initiatiefnemers een groot bedrag wordt uitgetrokken voor iets wat wellicht niet haalbaar is.

Mevrouw Peters-Duits constateert dat er felle tegenstanders en felle voorstanders zijn. Ook andere inwoners maken zich zorgen over het carillon, zoals mevrouw Bakker, die mogelijk problemen voorziet met rondleidingen in het kasteel. De PvdA kan begrip opbrengen voor zowel de voor- als tegenstanders. Het is echter jammer, dat het carillon een tweedeling in de samenleving oproept en dat inwoners bang zijn voor overlast.

De PvdA is daarom voorstander van een onafhankelijk, breed draagvlakonderzoek. De fractie zal hiervoor een amendement indienen bij de behandeling in de gemeenteraad.

De heer Boumans acht belangrijk dat burgerinitiatieven tot stand komen. De VVD waardeert dat met veel enthousiasme en belangeloos wordt ingezet om iets moois tot stand te brengen voor Wijchen. In de tussentijd is een aantal bezwaren reeds opgelost, zoals vanwege de aanwezigheid van vleermuizen en problemen met de constructie.

De VVD heeft wel een aantal zorgpunten. Eén daarvan betreft het draagvlak. De vraag is of de sfeer en gezelligheid met een carillon wel verhoogd wordt, kijkend naar de tweedeling die ontstaat vanwege een mogelijk carillon. Er wordt door de indieners een aantal voorstellen gedaan om nader onderzoek te verrichten. Daarna zou een draagvlakonderzoek volgen op basis van de feiten die uit de onderzoeken naar voren komen. In de brief van het college is opgenomen, dat niet alle kosten zijn gedekt door de initiatiefgroep. In het betoog van Kernachtig Wijchen tijdens de informatieavond, werd echter aangegeven dat de initiatiefgroep alle kosten dekt en dat zij zelfs een onderhoudsfonds oprichten. De VVD hoort graag, wat precies het geval is. De fractie vindt het belangrijk dat de onderzoeken leiden tot harmonie en niet tot verdeling.

De VVD vindt dat er knap werk is verricht, maar de raad moet zijn volksvertegenwoordigende rol wel uitvoeren. Graag hoort de fractie een reactie op de punten van de partijen die zich achter het voorstel scharen. De VVD bepaalt aan de hand daarvan de positie ten opzichte van voorliggend voorstel.

De heer D.L.W. Herms dankt de sprekers. De fractie Wijchen Lokaal beschouwt een carillon als een toevoeging voor het Wijchense kasteel en het centrum. Wijchen Lokaal is voorstander van een onderzoek; pas daarna kan men goed oordelen over het initiatief. In de reactie van het college op het initiatiefvoorstel geeft het college bij tegenargument b aan, dat zij signalen heeft ontvangen van omwonenden. Deze signalen neemt de fractie zeer serieus. Bij tegenargument c stelt het college "dat het mooi vinden van de klanken van het carillon" een mening is. Om erachter te komen hoe de verhoudingen zijn, moet eerst goed onderzoek gedaan worden.

Tot slot, merkt spreker op dat, mochten de onderzoeksresultaten negatief uitvallen of de obstakels die in de toekomst liggen te groot blijken, altijd nog besloten kan worden er niet mee door te gaan.

De heer Peters Sengers geeft als mede-indienende fractie aan dat de initiatiefnemers al

geruime tijd aan de slag zijn om tot realisatie van een carillon in de kasteeltoren te komen. Het idee kon aanvankelijk rekenen op de volle steun en medewerking van het college. Het uitgevoerde buurtonderzoek had de steun van het college. Door de gemeente is onderzoek verricht in het kader van de Faunawet.

Vervolgens heeft het college begin 2019 plotsklaps haar steun en medewerking aan de plannen ingetrokken. Het CDA heeft toen al vragen gesteld over deze onverwachte koerswijziging. De antwoorden van het college vond de fractie teleurstellend. Een goed onderbouwde motivatie voor de afwijzing is nimmer gegeven. Dit vormt voor het CDA de aanleiding om het voorstel mede in te dienen en onderzoek te laten uitvoeren. De negatieve reactie die de indieners van het onderhavige raadsvoorstel op 24 augustus ontvingen van het college, is opnieuw teleurstellend en niet op feiten gebaseerd, maar vooral op aannames en ongefundeerde bezwaren.

De fractie benadrukt dat burgerinitiatieven zorgvuldig op haalbaarheid moeten worden beoordeeld. Zij verdienen een kans en deskundige toetsing. Dit alles is volgens het CDA tot op heden niet gebeurt.

Het CDA pleit daarom voor uitvoering van een onafhankelijk en deskundig onderzoek naar de technische, bouwkundige en geluidstechnische gevolgen van een carillon.

Tijdens de gesprekstafel bepleitten de meeste sprekers nader onderzoek.

Het CDA roept het college op niet vooraf 'beren op de weg te zoeken', maar vraagt om vanuit een positieve grondhouding, samen met initiatiefnemers, de exacte onderzoeksopdracht vast te stellen en uitvoering te geven aan een deskundig onafhankelijk onderzoek. Ook roepen de initiatiefnemers het college op om gezamenlijke afspraken te maken over de reikwijdte van het onderzoek en de financiering daarvan. Als de onderzoeken positief uitvallen, komt er een beslisnota naar de raad, zoals beschreven in voorliggend raadsvoorstel. De uitkomsten van de onderzoeken en de aanwezigheid van voldoende draagvlak, zijn voor het CDA bepalend in het vraagstuk of het carillon er daadwerkelijk gaat komen.

Het gezegde 'meten is weten' geldt ook voor het verkrijgen van draagvlak. Dit kan echter alleen goed onderzocht worden, wanneer er duidelijkheid bestaat over de uitwerking van het plan en de feiten bekend zijn.

Wat het CDA betreft, kunnen de aanvullende onderzoeken uitgevoerd worden, waarna een draagvlakmeting plaatsvindt en vervolgens de balans kan worden opgemaakt.

De heer Verbeeten geeft aan, dat Kernachtig Wijchen het dossier niet oppakt omdat zij per se een carillon wil. De fractie is van mening dat burgerinitiatieven een kans moeten krijgen.

Spreker valt het op dat de harmonie niet is betrokken bij dit initiatief. Dit is jammer, want het doel van het carillon is het brengen van sfeer, gezelligheid en harmonie. In januari 2020 is spreker hierop aangesproken vanuit die hoek met verdriet en teleurstelling over de wijze waarop het idee van een carillon werd afgeschoten.

Toen Kernachtig Wijchen zich ging verdiepen in het dossier, werd van de ene verbazing in de andere gevallen.

Na het afschieten van een mogelijk carillon in de kerktoren, ging de initiatiefgroep met het college om tafel om de mogelijkheden van plaatsing in de kasteeltoren te bespreken. Na een positieve bouwkundige eerste bestudering, ontving de initiatiefgroep van burgemeester Verheijen op 6 september 2018 een mail met de boodschap: "Eén en ander betekent dat jullie je kunnen gaan richten op het verkrijgen van draagvlak".

Tijdens de gesprekken die volgden, heeft de initiatiefgroep meerdere malen voorgesteld om ook de ambtelijke organisatie te betrekken bij het meten van draagvlak. Het college hield vol, dat dit een taak is van de initiatiefgroep. Zo werden in de weken die volgden, duidelijke kaders gesteld en afspraken gemaakt over de wijze waarop draagvlak door de

initiatiefnemers gemeten moest worden: een vooraankondiging in De Wegwijs op 10 oktober 2018 waarin de plannen voor een carillon in de kasteeltoren werden aangekondigd; een informatiepakketje voor omwonenden, gemaakt met foto's van vergelijkbare torens; een brief met uitleg; een wensenlijstje met speeltijden en de vraag: "Bent u voor of tegen een carillon?".

Alle aanwonenden rond de kasteeltuin zijn vervolgens bezocht en bevraagd. Bij afwezigheid werd tot driemaal toe een herhaalbezoek ingezet en na een derde maal van afwezigheid werd een brief achtergelaten met het verzoek om via e-mail contact op te nemen. Bij het toetsen van de uitslag werd per huishouden één punt geteld. Als er verdeeldheid was per huishouden, werd een half punt voor en een half punt tegen geteld. Niet thuis werd niet meegenomen in de berekening. De uitslag werd vervolgens besproken met het college, waarna de buurtbewoners een dankbriefje kregen voor het verlenen van hun medewerking.

In het memo van het college (24 augustus) wordt met geen enkel woord gesproken over dit onderzoek. Wel wordt een onderbuikgevoel gecreëerd door te stellen dat omwonenden tegen zouden zijn. Er wordt in het memo ook gesteld, dat onderzoeken 56 weken doorlooptijd hebben door alle onderzoeken bij elkaar op te tellen, terwijl een aantal onderzoeken simultaan uitgevoerd kan worden.

Een carillon zou voor het kasteel een wezensvreemd instrument zijn, terwijl men in het memo drie partijen voorstelt die dit moeten gaan onderzoeken. Vóór de zomervakantie was dit maar één partij: de Rijksdienst voor het Cultuur Erfgoed en toen was de post onvoorzien van € 10.000 voldoende om alle onderzoeken financieel te dekken. In het memo wordt hier plotsklaps € 11.000 toegevoegd. Het memo is niet afgestemd met, noch toegezonden aan de initiatiefgroep.

Als er ruis op de lijn ontstaat, dan leidt tot dit onrust. Indieners proberen de onderste steen boven te halen waardoor tegenstanders óók in het verweer komen. Ook wordt onrust veroorzaakt doordat de initiatiefgroep van het college te horen krijgt dat het museum het niet wil, terwijl het museum een brief krijgt van het college dat een en ander uit cultuurhistorische overweging wordt afschoten, terwijl dit niet is onderzocht. Dit alles roept vragen op.

Spreker is het oneens met het grootste gedeelte van de brief van mevrouw Wessels, op de laatste alinea na: "Zorg ervoor dat een burgerinitiatief van begin af aan goed wordt begeleid, om te zorgen voor een fijne leefomgeving. Laten we ernaar streven, dat die fijne leefomgeving zo snel mogelijk weer wordt hersteld." Dit is de reden, dat het initiatiefvoorstel voorligt, dat vraagt om onderzoek – wat overigens volledig wordt betaald door de initiatiefgroep, net als het carillon zelf.

Er zijn geluiden, dat er een amendement in de maak is om opnieuw draagvlak te peilen. Het is mooi te zien, dat dit de raad van Wijchen raakt. Kernachtig Wijchen pleit ervoor het technisch en audiologisch onderzoek de leidraad te laten vormen voor een eventuele nieuwe draagvlakmeting. Waar het uiteindelijk om gaat, is de harmonie. De fractie verwacht van het college volledige transparantie en feitelijke onderbouwing en dat een cadeau aan de samenleving niet wordt geduid als 'hier zit ik niet op te wachten'.

Kernachtig Wijchen pleit ervoor dat op een waardige, respectvolle en harmonieuze benadering vervolg wordt gegeven aan het initiatiefvoorstel.

De vergadering wordt enkele geschorst.

De vergadering wordt hervat.

Reactie college

Wethouder Derks dankt de sprekers, voor- en tegenstanders. Ook dankt hij de initiatiefnemers. Door een groep vrijwilligers wordt een groot bedrag opgehaald om Wijchen – in hun optiek – mooier te maken.

De wethouder is het ermee eens, dat een doorlooptijd van 56 weken voor de onderzoeken wel erg lang is. Tegelijkertijd gaat het om een budget van € 100.000. Zouden

de onderzoeken gelijktijdig plaatsvinden, maar de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zegt dat het niet kan, dan is onnodig onderzoek in gang gezet. Dit is de reden geweest voor de volgorde van de onderzoeken.

Spreker kan zich voorstellen dat er een gevoel is ontstaan van vooringenomenheid door het college, ook al wordt het initiatiefvoorstel aangenomen. Het college zal echter handelen naar eer en geweten en zal de opdracht uitvoeren zoals deze door de raad wordt meegegeven.

Het college denkt aan het opzetten van een klankbordgroep met voor- en tegenstanders die gelijkwaardig met elkaar het gesprek voeren. Spreker hoort graag hoe men hier in eerste instantie over denkt.

Door een raadslid werd gerefereerd aan informatie vanuit de ambtelijke organisatie kwam. Als de raad informatie van de ambtelijke organisatie heeft gekregen die niet klopt of onvolledig is, dan dient de raad het college hierop aan te spreken en niet de ambtelijke organisatie. Ook de ambtelijke organisatie handelt naar eer en geweten.

Tweede termijn

De heer Verbeeten vindt het sympathiek te horen dat de wethouder aangeeft, dat het college de opdracht van de raad zal uitvoeren. Voor het eerst heeft spreker het gevoel dat het college hier oprecht met alle betrokkenen iets van wil maken.

Spreker is geen historicus en wil de specialisten op dit punt een richtinggevende uitspraak laten doen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is hierin de belangrijkste partner, omdat zij uiteindelijk vanuit juridisch perspectief bepaalt of het al dan niet mag. Kernachtig Wijchen vindt het fijn om te horen, dat de coalitiepartners een gebaar maken om het geluid van omwonenden verder te implementeren.

Spreker heeft vóór de zomer afstemming gezocht over alle onvoorziene kosten. Na de zomervakantie bleek deze post hoger te zijn. De initiatiefgroep wil het carillon echter niet loslaten. Daarmee geeft men in feite aan, dat de initiatiefgroep de verantwoordelijkheid voor honderd procent neemt.

De heer Van Galen constateert dat de heer Verbeeten aangeeft, dat er veel voorbeelden zijn van kastelen uit een vergelijkbare periode die over een carillon beschikken, maar noemt er tegelijkertijd drie waarbij dit niet geldt.

De heer Verbeeten voelt er niet voor om in een welles-nietes-discussie terecht te komen. Het kasteel van Wijchen is niet uitsluitend als kasteel gebruikt. Het heeft in de loop der eeuwen vele functies gehad. Spreker pleit ervoor, dit punt bij de specialisten neer te leggen.

De heer Van Galen vindt dit een prima idee. Spreker vraagt of Kernachtig Wijchen het voorstel van D66 en de PvdA zou steunen om na de onderzoeken een onafhankelijk draagvlakonderzoek uit te voeren.

De heer Verbeeten antwoordt dat de heer Peters Sengers dit kan toelichten.

De heer Peters Sengers zegt dat het CDA kritiek had op de reactie van het college omdat deze niet helemaal up-to-date was. In het memo waren de kosten voor de onderzoeksofzet begroot op € 21.000. De heer Kokke gaf echter aan, dat de initiatiefgroep bereid is om het bedrag voor het vervolgonderzoek mede te financieren, naast de aankoop, plaatsing en het onderhoud van het carillon. De initiatiefnemers willen dan wel betrokken worden bij de opzet van het onderzoek en afspraken maken over de opzet daarvan. Het CDA heeft daarom het college opgeroepen om met de initiatiefnemers afspraken te maken over de opzet en de financiering daarvan.

Mevrouw Peters-Duits zegt dat de heer Kokke aangaf, dat de initiatiefgroep € 21.000 ter beschikking heeft. De groep heeft inderdaad aangegeven, dat ze hierbij betrokken willen zijn. Dan rijst echter de vraag, of het dan gaat om een onafhankelijk onderzoek.

De heer Peters Sengers is het met de PvdA eens, dat er sprake moet zijn van een onafhankelijk onderzoek moet zijn. Spreker gaat ervanuit, dat de gemeente hierop kan sturen. Het onderzoek kan echter niet zonder betrokkenheid van de initiatiefnemers plaatsvinden.

Mevrouw Peters-Duits vraagt waarom het onderzoek in overleg met de initiatiefnemers moet gebeuren.

De heer Peters Sengers vindt het logisch dat de initiatiefnemers betrokken worden bij de opzet van het onderzoek. De wethouder denkt aan een klankbordgroep. Het CDA vindt dit een goed idee. Buiten kijf staat, dat het onderzoek onafhankelijk moet zijn. De initiatiefgroep heeft aangegeven, een deel te willen financieren. Het is logisch dat zij vanwege afbreukrisico op een of andere manier betrokken zijn.

Mevrouw Peters-Duits vraagt of de initiatiefnemers van het carillon - volgens het CDA - van mening zijn dat het college niet in staat zou zijn om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren.

De heer Peters Sengers stelt voor, dat mevrouw Peters-Duits dit zelf aan de initiatiefgroep vraagt. Spreker gaat ervanuit, dat er vertrouwen is in het college.

De heer Van Galen begrijpt dat degenen die al veel bij de technische zaken betrokken zijn, ook betrokken worden bij een technisch onderzoek. Spreker acht het college in staat om daarbij de onafhankelijkheid te bewaren.

Spreker heeft de indieners niet horen zeggen dat het draagvlakonderzoek volstrekt onafhankelijk moet zijn en niet in samenspraak met de indieners.

De heer Peters Sengers pleit voor het instellen van een onderzoek. Na afronding daarvan volgt een beslisnota vanuit het college aan de raad. De raad debatteert vervolgens over het vervolg. Het voorstel moet op zijn merites beoordeeld worden. Daarbij is het belangrijk dat er voldoende draagvlak is. Op basis van de juiste informatie, zal daar op dat moment naar gekeken moeten worden. Waar spreker op dit moment het antwoord niet op heeft, is hoe zo'n draagvlakonderzoek er precies uit moet zien. Het CDA nodigt fracties van harte uit, met voorstellen te komen.

De heer Boumans acht het van belang hoe het verband gelegd gaat worden tussen het audiologisch onderzoek en het draagvlakonderzoek. Personen die bevestigd gaan worden, moeten op de hoogte zijn van de uitkomsten van de onderzoeken.

De heer Peters Sengers gaat ervanuit dat de uitkomsten van het onderzoek breed gedeeld worden. Spreker verwacht dat dit onderdeel wordt van de beslisnota die naar de raad komt.

De heer Boumans vraagt hoe het audiologisch onderzoek er precies uit ziet.

De heer Peters Sengers zegt dat hij geen specialist is. Het is aan de deskundigen om de onderzoeksofzet te bepalen.

Mevrouw Peters-Duits vraagt of de inwoners worden betrokken bij het audiologisch onderzoek.

De heer Peters Sengers geeft aan, dat het belang van burgerbetrokkenheid bij het onderzoek reeds is benoemd. Spreker neemt aan dat een onafhankelijk bureau hiermee de nodige ervaring heeft.

Wethouder Derks wijst op de kosten van een draagvlakonderzoek onder omwonenden. Dit zit namelijk niet in de onvoorziene kosten van € 21.000 vanuit de initiatiefgroep.

De heer Peters Sengers heeft in diens betoog gevraagd of het college samen met initiatiefnemers een onderzoeksopdracht kan formuleren en om in gesprek te gaan over de financiering hiervan.

De heer D.L.W. Herms sluit zich volledig aan bij de woorden van het CDA en Kernachtig

Wijchen. Wijchen Lokaal ziet het aangekondigde amendement graag tegemoet.

De heer Boumans constateert dat vele vragen zijn beantwoord. De VVD is tevreden over de ideeën voor het draagvlakonderzoek en de input wat betreft het instellen van een klankbordgroep. De fractie hoopt dat deze klankbordgroep harmonische klanken gaat voortbrengen.

Mevrouw Peters-Duits citeert een aantal woorden uit de reactie van de heer Verbeeten: gedoe, harmonie en cadeau. Volgens spreker meent de heer Verbeeten dat het alleen voor de initiatiefnemers een gedoe is. Spreker hoorde geen empathie voor de inwoners die zich zorgen maken over overlast.

De heer Verbeeten nodigt mevrouw Peters-Duits uit om zijn betoog te lezen. Spreker heeft bij herhaling het perspectief van de bezwaarmakers genoemd.

Mevrouw Peters-Duits zegt dat fijn te vinden wanneer harmonie tot stand kan komen middels een breed draagvlakonderzoek.

De heer Verbeeten gaf ook aan, dat de inwoners van de gemeente Wijchen blij moeten zijn met een groot en duur cadeau. Sommige mensen zijn echter niet blij met een heel groot cadeau, zo geeft spreker aan.

De heer Verbeeten geeft aan, niet te hebben gesproken over blijdschap om het cadeau. Hij heeft gesproken over een harmonieuze en respectvolle benadering.

De heer De Kievit geeft aan, dat zijn betoog vooral is ingegeven door smaak. Over smaak valt te twisten. Belangrijker voor de fractie is dat er wordt gemeten. Pas dán kan een afgewogen besluit gemaakt worden. Groen Sociaal Wijchen gaat daarom akkoord met voorliggend voorstel, maar heeft nog niet besloten voor of tegen plaatsing van een carillon te zijn.

De heer Van Galen merkt op, dat het gaat om een groot project waar veel geld mee is gemoeid. Het totale renovatiebedrag voor het kasteel is €4 miljoen, waarbij zoveel mogelijk wordt teruggedaan naar het kasteel zoals dit door Emilia van Oranje-Nassau is gebouwd, met de nodige functionaliteit voor de gebruikers van nu. Dit argument is voor D66 ook belangrijk in de waardering.

D66 pleit ervoor de meningen te baseren op feiten en te zorgen voor een gedegen draagvlakonderzoek.

Conclusie / advies: De commissie adviseert de beslisnota als bespreekstuk voor de raadsvergadering te agenderen. Er zijn amendementen aangekondigd door D66 en de PvdA.

De vergadering wordt kort geschorst om bezoekers te tijd te geven de vergadering te verlaten.

De vergadering wordt hervat.

7.	60852	Verzoek reactie bestuursakkoord Groene Metropoolregio, beslisnota
	61026	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Regio Arnhem-Nijmegen, beslisnota
	59706	Zienswijze op Informatieprotocol en Richtlijn toetreding en uit-treding GR Regio Arnhem-Nijmegen (Groene Metropoolregio),

beslisnota

De voorzitter leidt de bespreking kort in. Op 1 januari 2021 is de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen van start gegaan. Dit betreft de opvolger van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen waarin achttien Gelderse gemeenten participeren.

Eerste termijn

De heer Roosenboom verwoordt de blijdschap van de PvdA met het gegeven dat de gemeente nu kan instemmen met het bestuursakkoord. Het gaat om een samenwerkingstermijn van tien jaar. De investeringsagenda is nog niet compleet. De PvdA ziet dit met belangstelling tegemoet. De PvdA stemt in met het bestuursakkoord.

De wijziging op de gemeenschappelijke regeling was nodig omdat de gemeente Beuningen toetreedt. De PvdA ondersteunt deze wijziging van harte.

De PvdA is van mening dat het uittreden en het toetreden in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) door het informatieprotocol en de richtlijn de juiste vorm krijgt, te meer het ongeveer dezelfde inhoud heeft als andere Gemeenschappelijke Regelingen, zoals de MGR, die goed werkt. De PvdA zal deze beslisnota daarom ondersteunen.

In de zienswijze wordt melding gemaakt van het ontbreken van een Kadernota. Gesteld wordt echter dat het jaarlijks proces van actualiseren, dit document vervangt. De fractie stemt in met deze zienswijze.

De PvdA heeft de bereidheid om met de drie voorliggende nota's in te stemmen.

De heer Boumans vindt het goed te zien, dat de gemeente het concept bestuursakkoord en de termijn van tien jaar steunt. De VVD denkt dat dit nodig is om een betere regio te krijgen. De reactie van het college in de zienswijze vindt de VVD erg kort, terwijl het college nu de kans heeft om haar mening te geven en vooraf input te leveren. De opgaven zijn nogal vaag en breed geformuleerd. De VVD vraagt het college wat zij hiervan vindt. Het budget van de GR is niet zo hoog – het is hoogstens genoeg om bijeenkomsten te organiseren om afspraken te maken. Maar, ook hierover kunnen meetbare afspraken gemaakt worden, zoals het organiseren van workshops of publiceren via sociale media. De VVD nodigt uit om hiervoor suggesties in te brengen.

De VVD stemt in met de beslisnota wijzigingsbesluit GR. De toetredings- en uittredingsregeling wijkt in de praktijk niet te veel af van andere regelingen aangaande termijn en kosten.

Ten aanzien van de zienswijze op het informatieprotocol mist het college duidelijke afspraken rondom het jaarlijkse proces van actualisatie van opgaven. De VVD is ervanuit gegaan, dat deze elementen een belangrijk onderdeel gaan vormen van de voortgangsrapportages, jaarverslagen en dergelijke. Als het college denkt, dat dit onvoldoende is, dan hoort de VVD graag hoe het college extra informatie wil of hoe zij wil sturen op een bepaalde inhoud van de bestaande rapportages en verslagen.

De heer De Kievit gaat ervan uit, dat de verantwoordelijke portefeuillehouder weet om te gaan met de complexe materie. De wijziging van de GR betreft niet veel meer dan een administratieve handeling. Groen Sociaal Wijchen gaat daarmee akkoord. Tot slot, kan de fractie ook instemmen met de zienswijze op het informatieprotocol.

De heer Peters Sengers meldt dat het CDA de drie beslisnota's ondersteunt. Het CDA ziet graag dat het jaarlijkse proces van actualisatie in het protocol wordt vastgelegd.

De heer Reichgelt zegt dat D66 de voorgestelde zienswijze op het bestuursakkoord on-

derschrijft. Het is goed dat de Provincie en de Economic Board nauw betrokken zijn bij de ontwikkeling van de regio en bijdragen aan de nodige investeringen.

D66 is verheugd dat Beuningen voortaan ook in de GR participeert. De fractie stemt dan ook in met de wijziging van de regeling.

De fractie deelt de zorgen van het college wat betreft het ontbreken van een kadernota of een cyclus met betrekking tot de jaarlijkse herijking van de opgaven. De gemeenteraad geeft bevoegdheden uit handen. Vanwege de democratische legitimiteit is het logisch dat de gemeenteraad wat dit betreft op gezette tijden een vinger aan de pols wil blijven houden.

Met betrekking tot de Richtlijn Uittreding, vraagt D66 of een uittreding aan de raad voorgelegd moet worden.

D66 is blij dat de Groene Metropoolregio van start kan gaan. Wel heeft de fractie zorgen over de afstand tot de burger. De Groene Metropoolregio heeft een mooie website, maar op de website van de gemeente Wijchen levert de term 'metropoolregio' geen enkele vondst op.

Tot slot, hoort D66 graag, wanneer de definitieve versie van de regionale agenda met de vijf opgaven verwacht kan worden.

Mevrouw Janssen sluit zich aan bij voorgaande fracties. Kernachtig Wijchen is erg blij dat de gemeente Wijchen zich voor tien jaar gaat verbinden aan gemeenten in de regio. Het tussentijds toe- en uittreden is goed geregeld.

In de zienswijze van het college wordt voor een aantal zaken aandacht gevraagd. Kernachtig Wijchen vraagt vooral aandacht voor een duidelijke P&C-cyclus.

Meerdere keren is door spreker en door diverse raadsleden van andere gemeenteraden - tijdens diverse gremia en informele bijeenkomsten - aandacht gevraagd voor het tijdig plannen van grote bijeenkomsten van de Groene Metropoolregio. Opnieuw heeft de raad een uitnodiging ontvangen voor een bijeenkomst op zeer korte termijn. Spreker vraagt opnieuw aandacht voor tijdige berichtgeving.

De heer Van 't Schip dankt het college voor voorliggende nota's. Wijchen Lokaal kan zich grotendeels vinden in de regeling en dus ook in de beslisnota's. Wel maakt de fractie zich zorgen om de invloed vanuit kleine gemeenten en over de betaalbaarheid en uitwerking van de voorstellen. Onduidelijk is, wanneer eigen zienswijzen worden gevraagd en vervolgstappen worden goedgekeurd door de raden van de aangesloten gemeenten.

Wijchen Lokaal vraagt wanneer de raad invloed kan uitoefenen op de besluitvorming, zoals de mogelijkheid tot herijking van de opgavevisies. Wel leeft er zorg bij Wijchen Lokaal vanwege een uittredingstermijn van twee tot drie jaar in een situatie wanneer Wijchen zich écht niet kan verenigen met de uitkomsten van de regeling.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

De vergadering wordt hervat.

Reactie college

Burgemeester Van Beek is blij met de brede steun vanuit de verschillende fracties. Juist de betrokkenheid van de raden is belangrijk. De opmerking dat de bijeenkomsten tijdig gepland moeten worden, neemt spreker dan ook van harte. Zij zal hier opnieuw aandacht voor vragen.

De zienswijze van het college is inderdaad kort en bondig geformuleerd. Het is het begin van een nieuwe cyclus; de oude gemeenschappelijke regeling wordt afgebouwd. De gevormde opgaveteams gaan hun agenda vullen. In het najaar komt het college met

meer informatie terug bij de raad. Het vertrekpunt is dat de gemeenteraad goed wordt betrokken.

Spreker begrijpt de bezorgdheid bij de gemeenschappelijke regeling. De opvatting van het college is dat goed gekeken moet worden naar buurgemeenten die mogelijk dezelfde belangen hebben als de gemeente Wijchen. De gemeente Wijchen kan in die gevallen met buurgemeenten spreken om extra input te leveren, zodat dit nadrukkelijk op de agenda komt te staan.

De regeling omtrent in- en uittreding is een collegeregeling. De raad komt aan bod, maar wel nadat in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur is gesproken over de intreding dan wel de uittreding. De gemeenteraad zal hierover daarna formeel zijn standpunt moeten innemen.

De burgemeester zal aankaarten dat er aandacht is voor de Groene Metropoolregio op de website van de gemeente Wijchen.

De heer Roosenboom merkt nog op, dat de bijeenkomst op 20 september aanstaande wordt gestreamd, waardoor deze vanaf elke locatie en op ieder moment is terug te kijken.

Conclusie / advies: De commissie adviseert de beslisnota's als hamerstuk voor de raadsvergadering te agenderen.

8. 63949 Antidiscriminatie Wijchen: Rapportage 2020 en campagne 2021, informatienota

De voorzitter leidt de bespreking kort in. De anti-discriminatievoorziening (ADV) Vizier biedt het verslag aan met discriminatiemeldingen/aangiftes gedaan in 2020. ADV Vizier wordt door de gemeente ingehuurd als inhoudsdeskundige en procesbegeleider. D66 heeft een motie ingediend om een Gedragscode Anti-discriminatie op te stellen en deze te ondertekenen met de samenwerkende (maatschappelijke) organisaties.

Eerste termijn

De heer Reichgelt geeft aan, dat de fracties van D66 en de PvdA meer dan een jaar geleden een motie hebben ingediend met de titel 'Gedragscode tegen discriminatie'. In het betoog van destijds, gaf D66 aan, dat de discussie omtrent discriminatie weer was opgeblaasd. Ook onlangs heeft zich rond dit thema een incident voorgedaan. Dit incident heeft duidelijk gemaakt dat ondanks alle goede bedoelingen, nog niet iedereen het gevoel heeft dat hij of zij serieus genomen wordt. Om die reden is het goed dat dit thema staat geagendeerd.

D66 is blij dat er uitvoering is gegeven aan de motie van D66 en de PvdA en is benieuwd naar de verdere uitwerking hiervan. In de motie is expliciet gevraagd om het opstellen en ondertekenen van een gedragscode. D66 is benieuwd naar de inhoud en het resultaat van deze gedragscode en vraagt wanneer deze verwacht kan worden.

Elders in Nederland bestaat veel discussie over etnisch profileren door de politie. In de Discriminatiemonitor wordt dit kort aangestipt, maar in de rapportage van Vizier wordt hierover niets vermeld. D66 hoort graag wat in Wijchen de bevindingen op dit gebied zijn. In de rapportage van Vizier wordt wel vermeld, dat gemeenten geen goed zicht hebben op etnisch profileren in WhatsApp buurtpreventiegroepen. D66 wordt graag geïnformeerd over de situatie op dit punt in Wijchen.

Mevrouw Zijlstra dankt voor voorliggende informatie. Er hebben bijeenkomsten plaatsgevonden waar een ambassadeur vanuit de gemeenteraad aan zou gaan deelnemen, maar deze heeft hiervan geen gebruik kunnen maken. Daarnaast hebben de KCC-medewerkers van de gemeente Wijchen nog geen gebruik gemaakt van de jaarlijkse

workshop om beter getraind te zijn op het herkennen van discriminatiesignalen. Kernachtig Wijchen informeert naar de oorzaak hiervan en vraagt en hoe dit in de toekomst wordt opgepakt. Het beste wat de gemeente kan doen, is laten zien dat het onderwerp serieus wordt genomen en dat alles goed wordt opgepakt.

De heer D.L.W. Herms zegt dat Wijchen Lokaal niet alleen toe wil naar nul meldingen, maar vooral naar nul discriminatie. Wijchen Lokaal aanvaardt de campagne daarom met open armen.

Mevrouw Peters-Duits complimenteert met de voortvarendheid waarmee de bewustheidscampagne wordt opgepakt. Spreker ziet dat de cijfers van de politie niet in het rapport worden weergegeven. De PvdA stelt het op prijs, wanneer dit wordt opgenomen in de volgende nota. De fractie vraagt zich af in hoeverre de reeds gezette stappen, zoals benoemd in het rapport, daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

De PvdA informeert voorts naar de precieze rol van Vizier in de campagne.

De heer Boumans heeft met plezier kennisgenomen van de rapportages. Dit biedt een goede doorkijk wat op het gebied van discriminatie gebeurt. De VVD is van mening dat er goede plannen voorliggen en hoopt dat men op dezelfde weg vervolgt.

De heer De Kievit beoordeelt voorliggende stukken als prima. Spreker refereert aan de infographic, waaruit blijkt dat voor 44 procent wordt gediscrimineerd op ras. Spreker geeft aan dat zijn neef, die voor 1/8^e Indonesisch is, op basis van zijn huidskleur wordt gediscrimineerd. Hij is daardoor zelfs gestopt met zijn opleiding.

Groen Sociaal Wijchen vindt het belangrijk dat er voldoende aandacht bestaat voor discriminatie en ziet dit terug in voorliggende nota's.

De heer Peters Sengers is blij met de heldere rapportage van Vizier over 2020. Het totaal aantal klachten in Wijchen lijkt nog niet bekend. Het CDA hoopt hier snel duidelijkheid over te krijgen.

Het aantal klachten bij Vizier is dertien, waarvan vier een meer incidentele oorzaak kennen. Iedere klacht is er echter één te veel. Wat discriminatie teweeg kan brengen, kwam tot uiting bij de brandstichting in de winkelcentra. Het CDA is blij met de uitwerking van de motie en ziet de werking van de Gedragscode met vertrouwen tegemoet. Ook is de fractie blij met de brede bewustwordingscampagne die gaat starten.

De voorzitter wijst erop, dat de vraag van de PvdA over de rol van Vizier in de campagne een technische vraag is die schriftelijk gesteld moet worden.

De vergadering wordt één minuut geschorst.

De vergadering wordt hervat.

Reactie college

Burgemeester Van Beek is blij met voorliggende nota. Dat hiervoor extern geld kan worden ingezet, is mooi meegenomen. De winst is vooral dat Vizier is aangezet tot een grote bewustwordingscampagne.

Eerder is al besproken dat het juridisch niet afdwingbaar is, dat de door de gemeente gesubsidieerde instellingen verplicht worden om iets te ondertekenen. Wel is de gemeente met hen in gesprek om te komen tot een gedragscode; dit zal een soort convenant worden. Het is de bedoeling dat dit convenant op 10 december aanstaande wordt

ondertekend, zijnde op de Dag van de Rechten van de Mens.

Het college zal – indien mogelijk – de cijfers vanuit de politie met betrekking tot discriminatie opvragen en doorsturen aan de raad.

De burgemeester zal erop aandringen, dat KCC-medewerkers deelnemen aan workshops die georganiseerd gaan worden.

De burgemeester gaat ervanuit, dat de stappen die in de nota worden benoemd, zijn genomen. Zij gaat er ook vanuit dat de vervolgstappen genomen gaan worden, kijkend naar het enthousiasme bij Vizier en aangesloten partners.

De burgemeester zal bij de Griffie nagaan wie de ambassadeur is vanuit de gemeenteraad en informeert de raad hierover.

[Zainab Osman is de ambassadeur vanuit de gemeenteraad.]

De voorzitter stelt voor dat D66 de vragen omtrent etnisch profileren en WhatsApp- buurtpreventiegroepen schriftelijk indient.

Conclusie / advies: De commissie neemt de informatienota voor kennisgeving aan.

9. 59978 Werkorganisatie Druten Wijchen; stand van zaken, doorontwikkeling en bestuurlijk arrangement, informatienota

63827 1ste bestuursrapportage WDW 2021, informatienota

De voorzitter leidt de bespreking kort in. Twee keer per jaar wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de Werkorganisatie Druten-Wijchen (WDW). De nota bevat informatie over de stand van zaken en over het actieplan van de WDW. Op 7 september jl. heeft een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraden van Druten en Wijchen plaatsgevonden.

Eerste termijn

De heer Van 't Schip dankt het college voor voorliggende nota's. Wijchen Lokaal ziet het rapport en haar doorontwikkeling met lede ogen aan en ziet de opheffing van de ambtelijke fusie graag snel gebeuren. Doorontwikkeling van de WDW is voor Wijchen Lokaal een no-go.

De heer Van 't Schip geeft aan, dat de bestuursrapportage een beeld geeft hoe men de gefuseerde organisatie wil voortzetten. Wijchen Lokaal mist informatie over de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De bestuursrapportage is niet onderbouwd met cijfers. Het volledige plaatje wordt hiermee volgens de fractie niet duidelijk. Wat bijvoorbeeld ontbreekt, is het totaal aantal werknemers dat in dienst is, het totaal aan fte's, de KPI's, de succesfactoren, opgeleverde volumes en geleverde kwaliteitsniveaus van het dienstenpakketten en trendinformatie. Door dit te doen, is men open, eerlijk en transparant naar de raad en naar de inwoners van de gemeenten.

Wijchen Lokaal is het niet eens met het organisatiemodel en de gevolgen daarvan, maar heeft respecteert de ambtenaren die hun uiterste best doen om in een moeilijke tijd de dienstverlening op peil te houden.

De heer Roosenboom vindt voorliggende nota's, na de informatieavond in Druten, voldoende besproken en toegelicht. De PvdA geeft toe, dat het binnen de WDW voortvarend loopt. Een aantal verbeteringen is beschreven in de informatienota.

Het ziekteverzuim loopt terug en zelfsturing van teams loopt voortvarend, al zijn niet alle teams in de juiste modus gesteld. De informatievoorziening loopt nu op schema, iets wat volgens de fractie een groot compliment waard is.

De positieve bevindingen van de accountant vormen een belangrijke opsteker voor de WDW. De drie sporen in het actieplan – dienstverlening, professionaliteit en zelforganisatie – krijgen veel aandacht en zijn voldoende besproken. De PvdA zal dit maximaal

ondersteunen.

De PvdA vraagt of er zicht bestaat op verbeteringen in relatie tot het tekort van € 400.000 op de doorbelasting van projecten.

De heer Boumans spreekt tevredenheid uit over het dalende ziekteverzuim. Wellicht is de nieuwe manier van werken wegens de coronapandemie hierin een factor.

De VVD vindt het bestuurlijke arrangement er goed uitzien. Het doet de fractie denken aan de tien geboden. Spreker somt op: Gij zult: zelfstandig besturen, perspectief bieden, de colleges tijdig informeren, oog hebben voor de ambtenaren, de organisatie optimaliseren, ambitie hebben, het beleid harmoniseren, zorgen voor heldere en passende financiële kaders, zorgen voor een eerlijke verdeling van de kosten en versterking van de dienstverlening aan burgers en ondernemers.

De heer De Kievit zegt dat alle ambtenaren hun best hebben gedaan om een succes te maken van de ambtelijke fusie met Druten. De ambtenaren moesten zich flink herpakken toen bleek dat de fusie niet doorging. Groen Sociaal Wijchen vindt het actieplan doorontwikkeling WDW een goed plan. Spreker hoopt dat ambtenaren enthousiast blijven en dat zij de raad iets meer kunnen informeren over de stand van zaken.

De heer Peters Sengers zegt dat het CDA met interesse heeft kennisgenomen van beide voorliggende stukken. De informatienota ziet er goed uit, ook met betrekking tot het dalende ziekteverzuim en de ICT-ontwikkeling. Er bestaat ook aandacht voor de wijze van werken als gevolg van corona. Wel is het CDA benieuwd hoe dit bij de medewerkers wordt beleefd en vraagt of hier onderzoek naar is gedaan en welke gedachten de organisatie hier zelf bij heeft.

Het bestuurlijk arrangement spreekt commitment vanuit de beide gemeenten uit tot in ieder geval eind 2023. De koers kan daarna verlegd worden.

De beoogde doorontwikkeling bestaat voornamelijk uit zaken die reeds in 2018, bij het ontstaan van de ambtelijke fusie, werden geïnitieerd. Het CDA ziet de doorontwikkeling als het opnieuw oppakken van die trends. Het is goed, dat deze zaken opnieuw de aandacht hebben.

Het CDA was blij met het motto op de voorkant van de bestuursrapportage: 'Snel en goedkoop is niet goed. Snel en goed is niet goedkoop'. In de nota wordt benoemd dat extra capaciteit wordt ingezet op noodzakelijke investerings- en bouwprojecten. Het college geeft aan, deze ontwikkelingen te volgen en hierin te kunnen bijsturen. Het CDA vraagt of het college verwacht dat dit gaat lukken.

De heer Van Galen vindt dat de inschatting ontzettend hoog was, gezien het feit dat slechts 21 procent is gerealiseerd. Spreker vraagt een toelichting.

D66 vindt het goed te lezen, dat de digitale transformatie op gang komt. Spreker bespeurt een zekere mate van dogmatisme wat betreft de zelfsturende teams. Hier moet hier met meer flexibiliteit naar worden gekeken. De fractie vraagt hoe het college hier naar kijkt. Met de wijziging naar eind 2023, wordt rust gecreëerd. Bovendien geeft dit de organisatie meer mogelijkheden om zich te ontwikkelen. D66 is blij, dat niets overhaast gebeurt.

Spreker citeert: "In het arrangement beloven beide colleges het bestuurlijk perspectief vóór de verkiezingen van 2022 op grote lijnen helder te hebben." D66 vraagt of dit geïnd kan worden.

De heer Verbeeten heeft een positieve beleving overgehouden van de informatieavond. Kernachtig Wijchen zegt dat men best trots mag zijn op wat er is gepresteerd, kijkende

naar de cijfers. Het gaat de goede kant op. Het zou mooi zijn, als de raad nog frequenter wordt bijgepraat. Het afgelopen half jaar is gesproken over samenwerking in de regio. Kernachtig Wijchen vindt het versterken van de ambtelijke organisatie belangrijk, daar dit in lijn is met de wens van de Wijchenaar betreffende de ambtelijke samenwerking in de regio.

De vergadering wordt één minuut geschorst.

De vergadering wordt hervat.

Reactie college

Burgemeester Van Beek merkt op, dat het grootste deel van de fracties positief tegenover het Actieplan Doorontwikkeling WDW staat.

Tijdens de informatieavond heeft de voorzitter van de WDW aangegeven, dat de doorontwikkeling niet stopt na 2023. Nadat de bestuurlijke fusie niet doorging, is besloten tot een strategisch kompas. Ook de gemeente Druten werkt aan toekomstplannen. De gemeenten houden elkaar wederzijds goed op de hoogte.

In 2018 heeft een ambtelijke fusie plaatsgevonden. Er werd gedacht dat dit logischerwijs ook moest leiden tot een bestuurlijke fusie. Het heeft tijd nodig gehad om het elan weer op te pakken, maar spreker proeft op de werkvloer dat deze terug is en dat veel wordt ingezet op harmonisatie.

De directie van de WDW is gevraagd naar de situatie post-corona. Deze zal vorm krijgen door hybride werken – deels thuis en deels op locatie. Een aandachtspunt daarbij is de bereikbaarheid.

De burgemeester begrijpt waar de vraag van D66 vandaan komt over de zin uit het actieplan. Het is niet aan het college om de bestuurlijke toekomst te bepalen. Waar het wel over gaat, is het strategisch kompas. Het college presenteert zo snel mogelijk een eerste basisnotitie aan de raad van de inmiddels opgehaalde data uit bijvoorbeeld het draagvlakonderzoek, maar ook uit bureauonderzoek. Daarnaast is afgesproken, dat op 1 januari 2022 een bloemlezing wordt gehouden van het interactieve proces wat tot dan toe heeft plaatsgevonden en dat dit aan raad wordt toegestuurd.

De burgemeester is het eens met Kernachtig Wijchen, dat men trots mag zijn op de WDW.

Wethouder Gerrits is trots op het rapport van de accountant en spreekt zeer lovende woorden over het niveau en het tempo. Het tekort van € 400.000 is initieel ontstaan door een achterstand in de urenregistratie en de doorbelasting daarvan. Er is inmiddels een inhaalslag gemaakt. Met de kennis van vandaag, wordt afgestevend op een neutraal eindresultaat.

De heer Van Galen heeft de gezamenlijke bijeenkomst met de gemeente Druten als zeer prettig ervaren. Spreker zou graag willen, dat dit standaard ingezet wordt wanneer bestuurlijke rapportages worden besproken.

De heer Van 't Schip is het eens met de heer Van Galen. Wijchen Lokaal merkt nogmaals op, dat de rapportage als incompleet wordt beoordeeld.

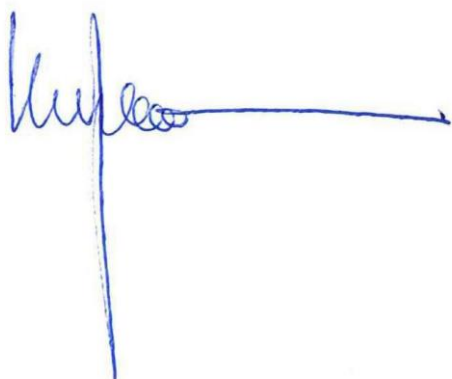
Burgemeester Van Beek merkt op, dat er twee keer per jaar onderzoek wordt gedaan waarover de gemeenteraad wordt geïnformeerd. Daarbij wordt ook de dienstverlening gemeten.

Conclusie / advies: De commissie neemt de informatienota's voor kennisgeving aan.

10. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 22.26 uur.

Voorzitter

Griffier

